

Tlačová konferencia Národnej banky Slovenska

dňa 27. mája 2014

Martina Solčányová, hovorkyňa NBS

Dobrý deň, vítam Vás dnešnej tlačovej konferencii k správe o finančnej stabilite k máju 2015, ktorú bude prezentovať člen Bankovej rady a výkonný riaditeľ útvaru dohľadu nad finančným trhom, pán Vladimír Dvořáček a následne bude mať prezentáciu pán Marek Ličák, riaditeľ odboru politiky obozretnosti na makroúrovni. Správa bude na internetovej stránke NBS zverejnená zajtra o 10:00 hod. Nech sa páči pán Dvořáček, máte slovo.

Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ útvaru dohľadu nad finančným trhom

Ďakujem pekne, vážené dámy, vážení páni, dovoľte, aby som uviedol správu o finančnej stabilite, ktorú dnes schválila Banková rada Národnej banky Slovenska a ktorá je jedným z tých ťažiskových dokumentov Národnej banky, v ktorej sa komunikuje pohľad Národnej banky na stabilitu slovenského finančného sektora a na možné riziká, ktoré túto stabilitu môžu ovplyvňovať. Skôr, ako začnem hovoriť o tej situácii a o tých rizikách, vychádzame vždy z vývoja v externom prostredí, tak dovoľte, aby som sa zmienil niekoľkými vetami o externom prostredí a potom prešiel k tomu slovenskému finančnému trhu. Pokiaľ ide o externé prostredie – v roku 2013, ale aj začiatkom tohto roku prevládali pozitívne trendy, zlepšovanie ekonomickej situácie v eurozóne, aj keď pretrváva tu množstvo vážnych rizík. Zadlženosť väčšiny štátov eurozóny vzrástla aj napriek konsolidačným tendenciám. Trhy práce sú stále v stave, že sa citeľne nezlepšujú a takisto pretrvávajúcim rizikom je aj konkurencieschopnosť niektorých štátov eurozóny. Pokiaľ ide o vývoj ekonomík krajín eurozóny, registrujeme tu mierne oživovanie, ktoré je sprevádzané najmä pretrvávajúcou dôverou na finančných trhoch a takisto aj istým zlepšovaním spotrebiteľského a investičného sentimentu. Kľúčovým elementom, ktorý tu vnímame, je dlhodobé pôsobiace prostredie nízkych úrokových sadzieb. Tieto nízke úrokové sadzby na jednej strane pozitívne ovplyvňujú niektoré faktory, najmä rast likvidity a takisto aj rastové tlaky na reálnu ekonomiku, ale súčasne prinášajú do budúcnosti niekoľko dôležitých rizík. My tu evidujeme niekoľko takých negatívnych scenárov, ktoré by mohli nastať, jedným z nich je scenár opätovnej straty dôvery, ktorý by mohol viesť k poklesu cien aktív, samozrejme toto by malo potom ten dôsledok, že by to znamenalo straty pre investorov a vyššie náklady pre emitentov. Ďalšie riziko, ktoré tu v budúcnosti vidíme, v dôsledku tejto nízkej hladiny úrokových

sadzieb, je aj to, že viacerí investori majú sklon investovať aj do rizikovejších aktív. To sú také tie základné pohľady na externé prostredie, dovoľte, aby som teraz prešiel k situácii v slovenskej ekonomike a v slovenskom finančnom sektore. Pokiaľ sa chceme pozrieť na vývoj na Slovensku z pohľadu finančnej stability, konštatujeme, že tento vývoj je pomerne priaznivý. Ekonomika mierne rastie a nevytvárajú sa tu nejaké dodatočné nerovnováhy. Dôležitým pozitívom je aj kladný príspevok domáceho dopytu, oživenie zaznamenal aj investičný dopyt a náznaky zlepšenia v podnikovom sektore existujú v tom, že sa trochu zlepšuje aj ziskovosť. A samozrejme, tým najvýraznejším, najdôležitejším ťahúňom, aj keď veľmi volatilným, je čistý export.

Pokiaľ ide o bankový sektor, dovoľte, aby som konštatoval, že slovenský bankový sektor je naďalej veľmi stabilný, vykazuje veľkú mieru odolnosti voči nepriaznivému vývoju. Veľmi dôležitým ukazovateľom, ktorý tu sledujeme, je úroveň kapitálovej primeranosti. Táto vzrástla na najvyššiu hodnotu od roku 2005 a vo februári tohto roku prekročila 17 %. Samozrejme, že veľmi vysoká úroveň kapitálovej vybavenosti má potom priaznivý dopad na viaceré ukazovatele, napríklad ukazovateľ finančnej páky alebo ukazovateľ stabilného financovania. Do budúca bude však veľmi dôležité, aby tento objem vlastných zdrojov v bankách sa neznižoval, aby banky plnili nielen tie regulatórne požiadavky, ktoré vyplývajú z piliera I. a piliera II., ale aby banky v budúcnosti boli schopné plniť aj ďalšie kapitálové požiadavky, ktoré im budú predpísané práve Národnou bankou vo forme tzv. vankúšov. Ako iste viete, tieto vankúše nám prináša európska legislatíva a implementácia direktívy CRD a najmä nariadenia CRR. V rámci tejto implementácie a po schválení novely zákona o bankách, bude Národná banka mať možnosť predpísať bankám niektoré z týchto vankúšov a ako sme už komunikovali, budeme od bánk vyžadovať držanie vankúša na zachovanie kapitálu a to s postupným nárastom do konca roka vo výške 2,5 % z rizikovo vážených aktív.

Ďalším dôležitým prejavom zdravia bankového sektora je jeho ziskovosť. Ako iste všetci dobre viete, ziskovosť sa opätovne zvýšila, dôležitým faktorom rastu ziskovosti nielen v roku 2013, ale aj v I. štvrtroku 2014 bol najmä nárast úverov pre domácnosti, vďaka ktorým sa zvýšili úrokové príjmy. Domnievame sa však, že tento nárast, najmä pokiaľ ide o jeho tempo, už nebude pokračovať, že dôjde k istému spomaleniu rastu a zároveň očakávame, že dôjde aj k istej zmene štruktúry ziskovosti bankového sektora. Vidíme tu dôležitý vplyv pokračujúcej konkurencie bánk a tlak na pokles úrokových marží. Takisto tu vnímame nové odvodové povinnosti, ktoré bankám pribudnú a ktoré majú vplyv na ziskovosť bánk, medzi inými napríklad sa počíta aj s novým poplatkom do jednotného fondu na riešenie krízových situácií.

Dámy a páni, dovoľte, aby som sa teraz v ďalšej časti trochu venoval aj trendom a rizikám na trhu bankových úverov. Ako iste viete, dlhodobou tendenciou na trhu úverov je odlišný vývoj v oblasti domácností a podnikového financovania. Pokiaľ ide o domácnosti, pokračoval tu rast úverov domácnostiam a tento rast patrí medzi najrýchlejšie rasty v rámci EÚ - je to takmer 10 %. Táto dynamika je podmienená najmä tým, čo už som sa zmieňoval – tou nízkou hladinou úrokových sadzieb, ale súčasne sú tu aj ďalšie pozitívne vplyvy, napríklad rast úverov bol podporený aj vývojom na trhu nehnuteľností, avšak treba povedať, že asi až tretina tohto nového financovania bolo refinancovanie. Opačná situácia je na trhu úverov podnikom, kde je naďalej komplikovaná. Nebyť niekoľkých úverov, ktoré boli poskytnuté firmám v štátnom vlastníctve, bol by to vlastne pokles. Vďaka týmto úverom tu bol mierne pozitívny rast, ale veľmi veľmi minimálny, skôr môžeme hovoriť o vyrovnanej úrovni financovania, pokiaľ porovnáваме medziročný rast v marci 2014. Samozrejme, takým problémom závažným, ktorý tu vidíme, je pretrvávajúci negatívny vývoj v stavebníctve. Pokiaľ som teda konštatoval, že pokiaľ ide o úvery domácnostiam a jeho pozitívneho vplyvu na bankové podnikanie, tento trend so sebou prináša z nášho pohľadu aj niekoľko rizík, dovoľte, aby som niektoré vymenoval. Jednak je to pretrvávajúca pomerne vysoká previazanosť bánk a finančných sprostredkovateľov, kde banky tieto kanály využívajú v rámci konkurenčného boja na získanie viac klientov. Potom je to aj istá vyššia citlivosť bánk na nepriaznivý vývoj na trhu nehnuteľností, ak by nastal a takisto je tu rastúca zadlženosť domácností, ktorá za istých okolností môže potom prispieť k tomu, že môže dôjsť k prehĺbeniu kreditného rizika. Je tu ešte jeden špecifický aspekt, a to je ten, že banky sa stávajú citlivé na vývoj na trhu nehnuteľností najmä cez jeden ukazovateľ, a to je podiel ceny úveru k hodnote zabezpečenia, tzv. ukazovateľ LTV. Pozorujeme tu, zatiaľ to nie je nejaká výrazná nerovnováha, ale pozorujeme tu, že tento ukazovateľ narastá a to nie v dôsledku toho, že by odzrkadľoval – teda tento ukazovateľ by mal odzrkadľovať najmä rizikovosť úverov a vývoj na trhu nehnuteľností, ale domnievame sa, že tento nárast tohto ukazovateľa je spôsobený najmä konkurenčným bojom medzi bankami, čo považujeme za nezdravý jav. V záverečnej časti by som ešte pomenoval dve riziká, z toho jedno riziko je nové a to je to, ktoré pozorujeme zhruba od začiatku toho roka, je to zvyšovanie rizika, ktoré plynie zo situácie na Ukrajine. Tento typ rizika má istý potenciál limitovaný a môže ovplyvniť aj domáci finančný sektor. Neobávame sa ani tak nejakého priameho vystavenia finančných inštitúcií voči Ruskej federácii a Ukrajine. Priame vystavenie veľké tu nie je, ale sú tu isté sekundárne efekty, ktoré by sa prejavili negatívne najmä v prípade, ak by došlo k zavedeniu

výraznejších sankcií voči Ruskej federácii. A takisto istý negatívny vplyv by mohli mať aj aktivity materských spoločností slovenských bánk na území Ukrajiny a Ruskej federácie.

Dovoľte, aby som sa zároveň zmienil o jednej dlhodobej závislosti a záležitosti, ktorú tu evidujeme - a to je taká štrukturálna charakteristika slovenskej ekonomiky - a to je vysoká koncentrácia. Túto pozorujeme nielen v štruktúre exportu, ale máme ju aj v bankovom sektore z hľadiska systémovo významných klientov finančného sektora. Táto skutočnosť zvyšuje riziko koncentrácie v domácom finančnom sektore a takýmto podobným rizikom môže byť aj istá koncentrácia na strane vkladov, kde správanie sa malého počtu hlavne korporátnych klientov môže mať potenciál ovplyvniť likvidnú pozíciu niektorých bánk. Ďakujem za pozornosť dámy a páni a teraz odovzdávam slovo Marekovi Ličákovi, ktorý má pre vás pripravenú prezentáciu, v ktorej dostanete viac čísel a konkrétnych údajov. Ďakujem.

Marek Ličák, riaditeľ odboru politiky obozretnosti na makroúrovni

Ďakujem pekne za slovo. Dáma a páni, dovoľte aby som teda pokračoval a viac-menej podporil to, čo povedal pán Dvořáček číslami a možno niektorými konkrétnejšími detailmi. Skôr, ako prejdem k analýze alebo k prezentácii tejto správy, dovoľte mi podotknúť, že v tejto prezentácii nájdete len časť tejto analýzy, tejto správy. Takže plne odporúčam prečítať si celú správu, má asi 50 strán a je plná zaujímavých analýz, takže vrelo ju odporúčam. Zároveň odporúčam to tiež čítať pre rodiny s malými deťmi keďže moja skúsenosť hovorí, keď to čítam večer deťom, v momente zaspia. Takže plne odporúčam aj tejto cieľovej skupine.

Dobre, dovoľte aby som prešiel k samotnej správe. Tradične začíname externým prostredím, to znamená vývoj v zahraničí, prípadne v ekonomike Slovenska, keďže bankový sektor na Slovensku je veľmi maličký, otvorený, takže to externé prostredie je skutočne veľmi dôležité. Ak by sme to mali zhrnúť krátko jednou vetou, externé prostredie prispievalo k stabilite domáceho finančného sektora, takže to je veľmi dôležité. Ak si pamätáte ešte predošlé prezentácie, skôr to bol mix rôznych informácií. Teraz skôr dominuje pozitívny ekonomický vývoj, či už na Slovensku, alebo v zahraničí, naštartovanie globálneho ekonomického rastu. Takéto správy je možné čítať v mnohých publikáciách, či už Medzinárodný menový fond alebo Európskej centrálnej banky. Takže z tohto pohľadu ten vývoj hodnotíme pozitívne. Ale zároveň prízvukujeme, že existujú určité riziká. Riziká, ktoré sú dôležité, ktoré stále pretrvávajú a majú tendencie narušiť tento rovnovážny vývoj. Z tých rizík by som vyzdvihol možno niekoľko. V prvom rade je to vysoká zadlženosť, to znamená napriek tomu, aké úsilie vidíme v európskych štátoch, vidíme, že stále je vysoká zadlženosť, či už reálnych ekonomík, alebo zároveň aj národných vlád. Dôležitým rizikom bude určite

vývoj na trhu práce, keďže napriek určitým zmenám stále vidíme relatívne významné štrukturálne problémy na týchto trhoch viacerých európskych štátov. Veľmi dôležitý bude tiež vývoj inflácie v celej eurozóne aj v jednotlivých štátoch a to, čo už možno viac sa týka vývoja na finančných trhoch, bude určite ďalší vývoj čo sa týka špecifických trhov hlavne rizikovejších aktív. Keďže to, čo vidíme v posledných mesiacoch, alebo v poslednom roku je výrazný nárast cien aktív, ktoré sú všeobecne viac rizikovejšie, ale napriek tomu ich cena stúpa. Čiže je tam určitá disharmónia medzi tým, aká je cena toho aktíva a aký je fundament za tým aktívom, takže tento trend je potrebné pozorne sledovať. Samozrejme veľmi dôležitá bude aj otázka ako sa zachová americká centrálna banka, keďže vieme, že diskusie o tom či ustúpi, akým spôsobom ustúpi zo svojej politiky mali výrazný vplyv na celý svet, hlavne teda na rozvíjajúce sa ekonomiky.

Dobre, ďalej by som prešiel už k samotnému finančnému sektoru alebo konkrétnejšie teda k bankovému sektoru na Slovensku. Už sme spomínali - veľmi dobrá pozícia v oblasti primeranosti vlastných zdrojov. Inými slovami primeranosť vlastných zdrojov znamená to, nakoľko sú banky odolné v prípade negatívnych šokov. Kapitál má určitú funkciu, to znamená ak dôjde k zlyhaniu úveru, alebo iným šokom, kapitál vlastne tvorí vankúš, ktorý pokrýva tieto straty. Čiže čím vyšší kapitál banky majú, tým je stabilnejší bankový sektor. Len pre ilustráciu - minimálne percento, ktoré od nich požadujeme ako percento kapitálu na aktíva je 8 %, ale bankový sektor má 17,2 %, čiže takmer viac ako dvojnásobok toho, čo mi od nich požadujeme. Ešte v roku 2012 sme predstavili odporúčanie pre bankový sektor, kde sme zvýšili tú hranicu na 11,5 %, ale ako máte možnosť vidieť tá hranica, alebo ten vankúš je skutočne výrazný. Čiže to len naznačuje nakoľko stabilný je náš bankový sektor. Ako sme už spomínali výška kapitálu, čiže objem vlastných zdrojov je dôležitý nielen pre primeranosť, ale aj pre ostatné oblasti. Hlavne ste určite postrehli rôzne zmeny v európskej regulácii, ktorá sa týka bankového sektora. Zavádza nové ukazovatele, nové oblasti, čiže je tam veľká vlna rôznych zmien, nových ukazovateľov a objem kapitálu má veľmi dobrý dopad alebo veľmi pozitívny vplyv práve na tieto nové ukazovatele. Čiže prvým je ukazovateľ Leverage. To je niečo, čo sa ukazuje hlavne v priebehu krízy je potrebné sledovať pri bankách. Ďalej je tu ukazovateľ stabilného financovania, znova niečo čo mnohé európske banky s tým budú mať problém, ale naše banky - a to poukazujeme na to aj v analýze - sú na tento ukazovateľ pripravené. A podobne aj v oblasti krízového manažmentu sa zavádzajú nové ukazovatele a práve objem kapitálu zohráva veľmi dôležitú úlohu pri naplňaní týchto ukazovateľov. Z pohľadu ziskovosti ako už odznelo ešte na konci roka 2013 sme videli nárast medziročne asi o 12 %, v prvom kvartáli teraz už bol pomalší, bolo to niečo cez 9 %. Tie dôvody rastu sa

ale veľmi nezmenili, teda v porovnaní s tým koncoročným výsledkom. Znova veľmi dôležitý je trh úverov retailu. To je alfa a omega pre náš bankový sektor. To znamená akonáhle tie úvery idú a momentálne idú pri relatívne vysokom tempe, tak sa to v momente prejavuje na ziskovosti. Čiže to je veľmi dôležité pre banky. Zároveň v prvom kvartáli došlo aj k miernemu nárastu kreditného rizika hlavne pri retaili, ale nebolo to všeobecné, to si ešte ukážeme, skôr sa to týkalo vybraných bánk. Čiže nie je to nijaký významný sektorový trend. Ako už bolo spomínané - tá miera ziskovosti do budúca, tie trendy skôr naznačujú, že bude klesať, to znamená, že neočakávame, že budú až také vysoké miery aj v budúcnosti. Tých faktorov je niekoľko. V prvom rade je to silná konkurencia. To čo vidíme, to znamená tlak na marže, aj v analýze nájdete porovnanie tých marží v čase, vidíme tam výrazný pokles. Je pravdepodobné, že tempo rastu úverov nebude až také vysoké respektíve nemusí pri takom tempe pokračovať. A čo je dôležité, sú to tie rôzne odvodové povinnosti, ktoré sú na banky kladené. To znamená, ako už pán Dvořáček spomínal, súvisí to so zavádzaním bankovej únie a tých rôznych pilierov. Takže všetky tieto veci budú skôr vplývať na to, že tá úroveň ziskovosti v bankovom sektore bude mierne klesať.

Konkrétne ešte k jednotlivým trendom v bankovom sektore. Začíname podnikmi, väčšinou sme začínali domácnosťami, ale tam sa toho veľa nezmenilo. Pri podnikoch došlo k určitým zmenám. Ak sa pozriete - medziročný nárast úverov podnikom v domácej ekonomike stúpol. Je to úplne minimálne percento 0,07 % to je skoro na úrovni nuly, ale je to prvý nárast, prvé pozitívne číslo od začiatku roka 2012 takže to je pozitívny jav. Ale znova keď sa pozrieme dovnútra, čo sa skrýva za týmto číslom, tak uvidíme, že ten vývoj nie je až taký pozitívny. Veľmi dôležitý je hlavne ten vývoj na ľavom grafe, kde máte možnosť vidieť, že ten nárast, ktorý tam bol, bol do veľkej miery ťahaný podnikmi, ktoré majú štátne vlastníctvo. Čiže tam bol skutočne dominantný jav v celom tomto sektore. Ak sa pozrieme bližšie na podniky, ktoré sú v súkromnom vlastníctve, ten vývoj v podstate pokračoval tak ako sme to videli minule, čiže žiadne veľké oživenie netreba hľadať za týmto vývojom, skôr hovorím - je dôležité pozrieť sa na štruktúru tohto vývoja. Čo je ešte dôležité pri financovaní podnikov máte možnosť vidieť na pravom grafe, je rastúci význam cezhraničného financovania. To znamená - stále viac podnikov sa financuje v rámci vnútrogrupinového financovania. Čiže máte možnosť vidieť, že význam tohto zdroja stále viac narastá. Možno ešte k tomu vzťahu banky a podniky - je dôležité, lebo veľakrát sa hovorí o tom kto je ten, ktorý spôsobuje to, že tie úvery nerastú. Dá sa povedať, že je to také rovnomerné. To znamená, na jednej strane vidíme, že aj ten dopyt podnikov po úveroch je stále relatívne nízky, hlavne u investičných úverov. Na druhej strane banky sú relatívne opatrné a zároveň

vidíme, že práve v tomto sektore banky dosahujú nízke marže. Čiže ten záujem z jednej aj z druhej strany je stále pomerne opatrný. Viac-menej to je v línii toho, čo vidíme v iných európskych štátoch. Čiže tam sú tie poklesy úverovania podnikov ešte výraznejšie ako u nás.

V prípade financovania domácností viac-menej pokračovali trendy, ktoré sme videli v prvom polroku 2013, to znamená medziročný rast úverov takmer na 10 %. Úvery na bývanie myslím že boli trošku viac, nejakých 11 %, no a dôležité - nízke úrokové sadzby a relatívne stabilný vývoj cien nehnuteľností. Čiže ak tieto veci pospájame, tak technická dostupnosť bývania prostredníctvom úverov je relatívne vysoká. Na konci našej analýzy nájdete aj taký špecifický graf o dostupnosti bývania a tá je skutočne veľmi vysoká. Dôležité znova, tie nízke úrokové sadzby prispievali k vysokej miere refinancovania. Podľa našich údajov je to takmer 40 % nových úverov na bývanie išlo práve na refinancovanie. Čo už sme tiež spomínali, že dôležitým faktorom konkurenčného vývoja, ktorý sme tam videli boli jednak úrokové sadzby, ale takisto LTV politika, to znamená to ako banky stanovovali pomer medzi objemom úveru a hodnotou zabezpečenia. Ale k tomu si ešte povieme niečo na druhej strane.

Ešte ak dovoľíte k tomuto slajdu – to, čo tiež hlbšie rozoberáme v tejto správe je zadlženosť domácností. Veľakrát sa zadlženosť porovnáva so zahraničím a hlavne s európskym priemerom. My sme sa pozreli trošku hlbšie pretože stále je veľký rozdiel medzi zadlžením u nás a v zahraničí, keďže tam ten proces úverovania trvá podstatne dlhšie. Čiže vidíte tam je stále veľký rozdiel medzi Slovenskom a priemerom EÚ. Ale je lepšie porovnať Slovensko s ostatnými štátmi v regióne a tam vidíte, že sme na úrovni toho priemeru, ale čo je dôležité, rastieme rýchlejšie ako ostatné štáty v poslednom roku, keďže ten rast úverov je rýchlejší ako v okolitých štátoch. Ešte stručne k domácnostiam - pokračovať v tom čo sme hovorili. Už sme spomínali rast úverov a vplyv LTV politiky v jednotlivých bankách. Tam vidíme určité problémy hlavne u vybraných bánk, vidíme, že táto politika podľa hla skôr konkurenčnému boju ako fundamentom. Pretože táto politika vždy musí byť v súlade s trhom nehnuteľností, prípadne s rizikovosťou úverov a nielen s tým, čo urobia druhé banky. Takže tam vidíme určitý nesúlad a preto aj poukazujeme na to, že sú potrebné určité zmeny. Tiež chceme len podotknúť, že v niektorých štátoch, vo viacerých štátoch Európskej únie už pristúpili regulátori k určitým obmedzeniam tejto politiky - to znamená stanovili aj určitý limit.

Ešte by sme spomenuli úlohu sprostredkovateľov. Je to téma, ktorú sme otvorili už pri minulej analýze. Tie naše obavy viac menej panujú stále, to čo sme spomínali, to znamená to vystavenie vo vybraných bankách je relatívne vysoké a tu len odporúčame bankám aby si

udržovali to vystavenie na takej úrovni, aby neboli vystavené určitým neadekvátnym tlakom zo strany sprostredkovateľov. Ďalej by som pokračoval s oblasťou rizík, hlavne kreditné riziko. Tam sme nezaznamenali žiadne výrazné zmeny, keď aj došlo k určitým zmenám viac-menej sa to týkalo vybraných bánk. Či už sa to týkalo nejakých čistení portfólií, alebo nejakých iných oblastí, ale žiadny výrazný nárast. Viete, že zlyhané úvery sú definované ako úvery, ktoré sú po splatnosti 90 dní. Dôležitým indikátorom, teda to, či nám bude rásť tento podiel zlyhaných úverov je to ako sa vyvíjajú úvery s omeškaním do 90 dní, čiže taký dopredu pozerajúci indikátor a minimálne tento nám naznačuje, že ten vývoj by mohol byť pozitívnejší do budúcnosti. Čiže úvery s omeškaním 30 až 90 dní - ich podiel klesal. To znamená - predpokladáme, že zlyhané úvery sa ďalej nebudú výraznejšie zvyšovať v najbližšom období. Ešte by som sa pristavil trochu pri riziku koncentrácie. V analýze nájdete časť, kde sme sa pokúšali identifikovať určité podniky, ktoré sú pre bankový sektor dôležité, to znamená, kde banky majú vysoké vystavenie a kde zlyhanie tých podnikov by vytvorilo určité problémy pre tie banky, takže pristúpili sme práve k identifikácii systémovo významných podnikov. To, čo je pri koncentrácii ešte dôležité je vystavenie aj našich bánk voči materským spoločnostiam, takže v niektorých prípadoch aj tam vidíme relatívne vysoké vystavenie.

Len krátko k vývoju na finančných trhoch alebo rizík, ktoré z toho plynú. Znova, už minule sme spomínali, že nízke úrokové sadzby majú veľa pozitívnych vplyvov, ale zároveň prispievajú negatívne aj k celkovej výnosovosti v našom finančnom sektore. Takže len niekoľko postrehov, ktoré sme uviedli v správe. V prvom rade klesala výnosovosť v DSS, prípadne v kolektívnom investovaní. Trošku menej výrazné to bolo v bankách v poisťovniach a súviselo to do veľkej miery s tým aká je dĺžka v ich portfóliách. Nakoniec dovoľte ešte krátko k politike obozretnosti na makroúrovni - ako už pán Dvořáček spomínal, nová politika, nová funkcia v našich rukách, nové právomoci. To, čo v tejto správe sa snažíme poukázať je to, že ten cyklus, pretože tá politika sa má do veľkej miery aktivovať podľa toho v akej fáze finančného cyklu sa nachádzame. Cyklus naznačuje, že zatiaľ nie sme v nejakej nebezpečnej fáze. Čiže ak sa pozriete na ten pravý graf, veľmi jednoduchý pohľad na to, na fázu finančného cyklu - sme ďaleko pod tým, kde sme boli v roku 2007, 2008. To znamená, v tom období bolo pomerne veľa cyklických rizík v našom finančnom sektore, teraz je situácia podstatne iná ako bola v minulosti, takže momentálne nevidíme dôvod na to, aby bol aktivovaný niektorý z proticyklických kapitálových vankúšov, ktoré máme k dispozícii. Ak dovoľíte nakoniec mám taký slajd so zhrnutím najvýznamnejších rizík. Trochu je to možno urobené inak ako v minulosti a trošku to súvisí s tým, že táto správa už nie je len čisto

analytická, ale okrem toho, že pokiaľ identifikujeme riziká, snažíme sa aj o určité komentáre, alebo o určité odporúčania voči subjektom finančného trhu ako by mali na tieto riziká alebo trendy reagovať. Takže v podobnom štýle je robené aj toto zhrnutie. Takže tie rizikové oblasti sme viac-menej prechádzali, to už nebudem opakovať. Teraz konkrétnejšie k prvej rizikovej oblasti - zhoršenie makrovývoja. Dominantné je hlavne kreditné riziko, to čo sme už spomínali, aj prípadne citlivosť bánk na trh nehnuteľností, hlavne cez ich LTV politiku, takže v týchto oblastiach je dôležité - jednak pri kreditnom riziku aby banky neznížovali terajšiu úroveň kapitálovej primeranosti a držali vysokú kvalitu kapitálu, to čo už bolo spomínané. V prípade trhu nehnuteľností a ich LTV politik je znova veľmi dôležité byť obozretný pri výkone LTV politiky a obozretné aj oceňovať tie kolaterály, to je tiež veľmi dôležité. V prípade pretrvávajúcich nízkych úrokových sadzieb viac-menej platí to, čo sme už hovorili, to znamená vplyv na nízku výnosovosť, ale aj takisto aj obozretnosť pri poskytovaní úverov. Takže tam odporúčame bankám keď poskytovali nové úvery hlavne domácnostiam na bývanie, mali by si preveriť aj to, či ten klient je schopný splácať úvery aj pri vyššom náraste úrokových sadzieb. To znamená robenie určitých stres-testov alebo testov citlivosti. Dôležitým rizikom určite sú aj nepokoje na Ukrajine, ale ako aj povedal pán Dvořáček má to limitované dopady na náš finančný sektor, hlavne kvôli tomu, že to priame vystavenie je mierne. Skôr to, čo môže zasiahnuť naše finančné inštitúcie sú tie nepriame efekty, to znamená rôzne typy sankcií. V prípade vysokej koncentrácie, čo je taký štrukturálny problém v našom finančnom sektore, je znova dôležité aby banky poriadne vyhodnocovali prepojenosť jednotlivých finančných skupín a držali dostatočné množstvo kapitálu na tieto riziká. V prípade obchodných praktík, čiže riziká, ktoré sme spomínali hlavne v súvislosti so sprostredkovaním a takisto v analýze spomíname aj intenzívnu konkurenciu na trhu poistenia áut. Je dôležitá znova patričná obozretnosť, hlavne pri vzťahu k sprostredkovateľom, čiže urobiť také vystavenie voči tým firmám, ktoré skutočne bankám neurobia do budúcnosti problém. Takže to je všetko z našej strany k tejto prezentácii k tejto správe. Ďakujem pekne za pozornosť.

Martina Solčányová, hovorkyňa NBS

Ďakujem veľmi pekne. Teraz je tu priestor na Vaše otázky. Chcem Vám ešte povedať, že prezentáciu, ako aj úvodné slovo potom dostanete od kolegu v prípade, že máte záujem. Nech sa páči otázky. Marianna Onuferová, nech sa páči.

Marianna Onuferová, SME

Dobrý deň, ja mám niekoľko otázok. Chcem sa najprv spýtať na ten nový odvod do nového fondu. V akej výške ho banky budú vlastne splácať a z čoho sa bude rátať a či v tejto súvislosti platí, že ten klasický dnešný bankový odvod sa v poslednom kvartáli zníži na 0,2 %, či máte informáciu, že v tomto sa ten zákon dodrží dnešný? Čiže aká bude vlastne reálne nová záťaž pre banky? To je jedna otázka. Keď sa zaviedol bankový odvod, tak banky aby sa vyhli tomu, aby ho platili v nejakej vyššej výške tak menej poskytovali úvery podnikom - aj to je jeden z dôvodov a mnohé podniky, hlavne tie väčšie, sa financovali skôr v zahraničí. Či sa neobávajú tohto trendu, že bude pokračovať a či aj toto nie je dôvod prečo u nás vlastne úvery podnikom doteraz nerástli? Potom sa chcem spýtať v súvislosti s maržami z hypoték, ziskové marže hypotéky a spotrebné úvery. Je to tak, že pri hypotékach už je to na hrane, alebo nie aj z pohľadu dnešných úrokov? Či ešte banky dokážu na hypotékach zarábať a koľko pri dnešných úrovniach. Síce priemer je tesne pod 4 % pri úveroch na bývanie, ale skutočnosť je taká, že dokážu dať klientovi aj 2,5 %. Čiže, či je z tohto pohľadu aj nejaké riziko, alebo nie a či môžete v tejto súvislosti aj bližšie vysvetliť to riziko, že banky v rámci konkurencie dávajú v pomere k hodnote nehnuteľnosti teda možnosť 100 % financovania alebo ako ste mysleli to riziko? Ďakujem.

Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ útvaru dohľadu nad finančným trhom

No ja začnem teda s prvými dvomi odpoveďami, potom bude pokračovať pán Ličák. Pokiaľ sa pýtate na tie odvody do rôznych fondov a najmä teda nový rezolučný fond a tak ďalej, túto otázku by som predsa len odporúčal skôr orientovať na ministerstvo financií. Lebo oni sú policy makeri a oni stanovujú tieto jednotlivé úrovne. Momentálne je to v štádiu diskusií, pripravuje sa vlastne transpozícia tej direktívy BRRD, teda tej direktívy, ktorou sa budú zavádzať tie mechanizmy krízového manažmentu. Čiže tam bude určite nový odvod, presnú výšku vám v tejto chvíli neviem povedať, ale viem vám povedať celkový trend. Z titulu všetkých týchto nových odvodov, ale aj tých, ktoré by sa mali znížiť mal byť taký výsledok, že zaťaženie bánk by sa už nemalo zvýšiť v porovnaní s dnešným stavom.

Marianna Onuferová, SME

Dnešný stav je taký, že platia 0,4 % z väčšej časti pasív, to znamená, že...

Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ útvaru dohľadu nad finančným trhom

Ja teraz hovorím o celkovom zaťažení, pokiaľ ide o transfery smerom k štátu, alebo do verejného sektora. Tam máme aj fond ochrany vkladov, tam máme túto rezolúciu a tak ďalej, čiže hovorím všeobecne a hovorím, že pokiaľ chcete mať úplné detaily tak naozaj je to parketa ministerstva financií.

Pokiaľ ide o tú druhú otázku, tam ste si vlastne aj sama odpovedala v tom, že ako je to s tými veľkými podnikmi. Tak je to naozaj tak, že tie veľké podniky keďže sú súčasťou medzinárodných korporácií, nemajú problém sa samozrejme financovať zo zahraničia. Tento trend je tu už niekoľko rokov, ten trend pokračuje a tento trend je aj príčinou toho stavu ktorý je v tom korporátnom úverovaní.

Marianna Onuferová, SME

Bankový odvod tento trend posilnil, alebo zvýšil?

Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ útvaru dohľadu nad finančným trhom

Zase spájate niečo, kde odsledovať nejaký vplyv, ktorý mohol byť marginálny je veľmi by som povedal imaginárne v tejto chvíli aby som vám teraz povedal jednoznačný súd. Samozrejme, že na začiatku sa veľmi špekulovalo, aký to má vplyv, ale už v tom čase, keď ten bankový odvod bol zavedený, predsa tie veľké podniky sa financovali zo zahraničia. Takže odpoviem takto. Ďakujem pekne a pokiaľ ide o hypotéky a LTV tak Vám odpovie pán Ličák.

Marek Ličák, riaditeľ odboru politiky obozretnosti na makroúrovni

Takže najprv tie úrokové marže, to čo ste sa pýtali. Nemáme pocit, že by boli na takej krajnej hodnote ako ste povedali, teda tie marže pre domácnosti aby spôsobili už nejaké existenčné riziko. Práve v tejto správe sa týmto zaoberáme, vyhodnocujeme marže pre domácnosti a podniky a tam sa zdá, že banky práve majú vyššie marže pri domácnostiach a podstatne menšie pri podnikoch. Čiže keď vzniká niekde tento problém o ktorom hovoríte je to hlavne pri podnikoch. To znamená, že tie marže sú veľmi nízke. Tam možno na ten problém sa treba pozrieť trochu širšie, nielen teda na úrokovú sadzbu na úvery, ale marža ako taká sa počíta, že zoberiete výnosovosť aktív, odpočítate potom ešte kreditné náklady, ktoré tam sú a náklady na zdroje. Čiže musíte viacero oblastí zobrať, aby ste dostali túto maržu. A potom môžete vidieť koľko reálne banka zarába v tých jednotlivých oblastiach. Čiže keď hodnotíte vývoj pri úrokových sadzbách na úvery, musíte pozerať aj na to, že klesajú zároveň aj úrokové sadzby

na vkladoch. Čiže keď niekde môže byť tento problém, to znamená, že banky už idú do minimálnych marží, až do negatívnych - je to hlavne pri podnikoch, nie pri domácnostiach.

Potom ste sa pýtali na LTV, takže skúsím to vysvetliť na príkladoch. Predstavte si, že máte dva príklady. Prvý, zoberiete si úver v hodnote 70 eur a máte zabezpečenú nehnuteľnosť v hodnote 100 eur. Druhý prípad úver 100 eur a hodnota nehnuteľnosti je 100 eur. V prvom prípade, pokiaľ vy zlyháte tak banka tú nehnuteľnosť v objeme 100 eur zrealizuje. Ide na trh, predá. Pritom keď to rýchlo predáva, môže to predávať aj s nejakým diskontom za nižšiu cenu, čiže keď to aj predá za 90-80 eur stále nestratí na tom, pretože Vy síce nesplátate úver 70 eur, ale banka z nehnuteľnosti získa 80 eur. V tom druhom prípade, kde LTV je 100 percent, pokiaľ Vy zlyháte pri splácaní úveru a banka ide s tou nehnuteľnosťou na trh a predá ju rýchlo s nejakým diskontom - má v momente stratu, keď predá túto nehnuteľnosť nižšie. Čiže preto z pohľadu stability banky je dôležité, aby tam existoval určitý vankúš.

Marianna Onuferová, SME

Aká je podľa Vás maximálne prípustná výška...

Marek Ličák, riaditeľ odboru politiky obozretnosti na makroúrovni

Bežne keď aj hovoríme o tých obmedzeniach, ktoré existujú, ktoré existujú v iných štátoch, tak bežne sa hovorí o úrovni približne 80 percent. Možno aj viete, že v našej regulácii už jeden takýto limit máme, týka sa hypotekárnych úverov a tam je limit 70 percent na LTV. Čiže to sa považuje za taký zdravý limit aj z pohľadu morálneho hazardu, pretože pokiaľ si beriete úver a dáte do toho niečo vlastné tak máte oveľa väčšiu pravdepodobnosť, oveľa väčšiu snahu ten úver splatiť ako keď si všetko zoberiete len od banky. Čiže tam preto sa snažíme aby ten pomer trošku klesol, aby nebol na tej maximálnej úrovni 100 percent. Mnohé štáty s tým majú významný problém, poviem príklad Holandska, kde priemerné LTV sa pohybuje na úrovni 115-120 %, takže tam je to už vážny problém. Postupne sa to snažia stlačiť dole, ale už je to veľmi komplikované, takže momentálne vidíme nárast a snažíme sa, aby sme to znova stlačili na také zdravé normálne hodnoty.

Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ útvaru dohľadu nad finančným trhom

A ten pohľad môžeme trošku skomplikovať tým, že takisto aj tie ceny nehnuteľností, teda to, čo máte v menovateli sa vyvíja. A to, čo dneska predstavuje nejakú hodnotu o 5 rokov keďže

sa jedná o dlhodobý vzťah - ak je tam realitná bublina, môže mať oveľa nižšiu hodnotu. Aj preto je dôležité mať ten ukazovateľ pod 100 %.

Marianna Onuferová, SME

Môžem sa ešte spýtať? Ešte ma zaujali zlyhané úvery. Vy hovoríte, že ten trend, alebo tendencia je taká, že ich podiel by mal klesať. Platí to aj pri spotrebiteľských úveroch? Lebo momentálne sú dosť silné kampane bánk, snažia sa bojovať o konkurentov aj cez spotrebné úvery, nielen cez hypotéky. Čiže platí ten trend do budúcnosti, že tých 7,5 % alebo koľko je zlyhaných úverov pri spotrebných, že pôjde dole?

Marek Ličák, riaditeľ odboru politiky obozretnosti na makroúrovni

Ani pri spotrebných úveroch sme nevideli nejaké negatívne trendy, to znamená, tam je prirodzene vyššia miera zlyhávania pri spotrebiteľských úveroch takže pokiaľ zoberieme úvery na bývanie, tam je to niečo cez 4 %. Pri spotrebných je to ako ste hovorili, čiže podstatne vyššie číslo, ale tie trendy budú podobné ako pri úveroch na bývanie, to znamená - ten indikátor omeškania 30 až 90 dní je viac-menej podobný aj pri spotrebiteľských úveroch. Podobné kampane vidíte aj pri úveroch na bývanie aj pri spotrebných, takže to je len snaha bánk získať čo najväčší podiel na tom trhu.

Marianna Onuferová, SME

Ak dovoľíte, ešte dve otázky posledné, nechcem zdržiavať. Môžete bližšie vysvetliť to riziko koncentrácie menšieho počtu väčších firiem v zopár bankách, že vlastne čo tým myslíte – toto riziko? To znamená, že zopár bánk na trhu má proste nejakú viac koncentrovaných veľkých klientov a môže sa niečo prihodiť? A druhá otázka je, že vy ste tu hovorili o sprostredkovateľoch, že je to dosť silný dôvod prečo tie úroky klesajú, tak tomu rozumiem, najmä na hypotékach, lebo asi tam je to refinancovanie najsilnejšie. A tým sprostredkovateľom z môjho pohľadu dalo krídla to, že od vlaňajšieho leta vlastne je nulový poplatok v čase refixácie úrokovej sadzby. Je podľa Vás správne, že štát takto zasahuje do poplatkovej politiky bánk alebo nie? A čo navyše hovoríte aj na ten index bankových poplatkov, ktorý začalo IFP zverejňovať? Ďakujem.

Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ útvaru dohľadu nad finančným trhom

Ja sa skúsim vyjadriť k tým sprostredkovateľom. To je pomerne široká a komplexná problematika, týka sa všetkých sektorov. V oblasti bankovníctva je to ale pomerne relatívne nový element. OECD už pred mnohými rokmi zdôrazňovala veľmi dôležitú potrebu zabezpečenia mobility klienta. Čiže mobilita klienta pri zmene bežného účtu, pri refinancovaní nejakých úverov a tak ďalej - to je legitímna agenda medzinárodnej inštitúcie, to nie je nejaký zámer niektorej z národných vlád. Čiže je to treba vnímať v tomto kontexte. A v zásade tieto trendy a tieto tendencie umožňovať túto mobilitu klienta sú úplne legitímne. To vidíme aj u mobilných operátorov a v ďalších oblastiach. Čiže tam by som problém nevidel. Otázka je potom vždy v tom detaile, že ako sa to nastaví, ako dôjde k zabezpečeniu tej mobility a komu to zase nejakým spôsobom pomôže. Lebo každé regulačné opatrenie niekoho trochu priškripne a niekomu otvorí nové možnosti. Tak sa otvorili možnosti týmto sprostredkovateľom a my nehovoríme, že to sprostredkovanie v tom bankovníctve je zlé od začiatku do konca. To vôbec nie je zmyslom tej komunikácie, ktorú vedieme. My dokonca nemáme ani preukázané, že pri tých sprostredkovateľoch je nejaká vyššia miera zlyhaní, že by banky boli menej obozretné pri poskytovaní úverov, ktoré sú poskytované cez sprostredkovateľov. Sú tam len isté čiastkové problémy, ktoré vidíme v dvoch oblastiach. Pokiaľ sú tam nejaké odporúčané doby refixácie, tak tieto by sa mali rešpektovať a nemal by tam byť tlak na skracovanie tejto doby refixácie, lebo samozrejme potom je možné toho klienta presvedčať aby si v danom momente zobral úver zase od inej banky, pretože sa to viaže na isté výhody, ktoré z toho môže mať ten sprostredkovateľ - to je taká jedna oblasť. A potom to čo my hovoríme v rámci finančnej stability, to čo sme tu povedali dnes - a to je tá príliš veľká závislosť bánk od sprostredkovateľských sietí, tak ako to vidíme v oblasti poisťovníctva. Neboli by sme radi, aby taká veľká miera závislosti bola v bankovom sektore ako je dnes v oblasti poisťovníctva. Ale tým nehovoríme, že sme v zásade proti tomu aby banky v rámci konkurenčného boja využívali aj tento kanál a je to v konečnom dôsledku aj na tých bankách a na ich obchodnej politike s akými sprostredkovateľmi tieto zmluvy uzavru a či tieto sprostredkovatelia uplatňujú férové praktiky na trhu a či tie banky sú s pôsobením tých sprostredkovateľov spokojné. Pretože ak nie, tak samozrejme nemusia spolupracovať so všetkými sprostredkovateľmi. Toľko k tomu, ďakujem pekne a Marek odpovie na to riziko koncentrácie.

Marek Ličák, riaditeľ odboru politiky obozretnosti na makroúrovni

Problém koncentrácie je taká choroba malých štátov, takže nie je to len typické pre Slovensko. Možno tak zovšeobecna každý viete, že napríklad naša ekonomika je závislá od

výroby automobilov. Čiže riziko spočíva v tom, ak tie automobilky sa presunú do iného štátu, na Slovensku uvidíme výrazný prepád HDP. Čiže to je riziko koncentrácie. Zároveň proste je tu iba niekoľko tých výrobcov, čiže je to veľmi závislé iba od niekoľkých, čiže - ale to hovorím, to je prítomné v mnohých ekonomikách. Potom je to aj v bankovom sektore, čiže čím máte menšiu ekonomiku, tak tým rastie to riziko, že banky majú niekoľkých veľmi významných klientov voči ktorým majú významné vystavenie. Ak by sa týmto klientom niečo stalo, tak tí klienti sú takí veľkí, že by bankám ich krach mohol spôsobiť problémy. To je riziko koncentrácie. Čiže našim cieľom v týchto analýzach bolo identifikovať práve skupinu tých systémovo významných klientov, ktorí sú tak veľkí z pohľadu vystavenia bánk voči tým klientom, že ich prípadné problémy alebo zlyhanie by spôsobilo problémy v bankovom sektore. Čiže to je podstata toho rizika.

pán Križan, Medzinárodná federácia novinárov

Prosím Vás pekne, úroveň ziskovosti v bankách zostáva vyššie v porovnaní s mediánom Európskej únie. V akom pomere percentuálnom, v pomere k čomu?

Marek Ličák, riaditeľ odboru politiky obozretnosti na makroúrovni

Je to merané cez ROE, to znamená, že priemerné ROE aké je u nás a priemerné ROE aké je v Európskej únii, s mediánom Európskej únie, čiže takto je to merané.

pán Križan, Medzinárodná federácia novinárov

A prosím Vás pekne, finanční sprostredkovatelia – oni sú platení nejakou pevnou taxou, v každej banke je to iné, je to pohyblivé, alebo je to nejaké agentúrne fee?

Marek Ličák, riaditeľ odboru politiky obozretnosti na makroúrovni

Nepoznám podrobnosti ako to je v každej banke, ale to čo je možno jeden z tých ďalších problémov, o ktorom sme hovorili, je práve možno ten systém financovania sprostredkovateľov, keďže dochádza tam k takému javu, kde v podstate každá banka môže odmeniť toho sprostredkovateľa ako sama uzná za vhodné. Čiže môže dochádzať k takej konkurencii, kde banky v podstate sa predbiehajú, kto viac zaplatí tým sprostredkovateľom. Čiže koniec koncov dôjde k situácii, kde sprostredkovateľ možno príde pred klienta, povie, že mám ponuku z piatich, šiestich bánk, ponúkam Ti v dobrej viere to, čo je pre klienta najlepšie, ale môže sa stať prípad, že ponúkne to, kde dostáva najvyššiu províziu. Čiže ani ten systém odmeňovania podľa nás nie je úplne dobre nastavený.

Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ útvaru dohľadu nad finančným trhom

Ak môžem doplniť kolegu ešte, prichádza nám ale európska regulácia, ktorá zreguluje túto oblasť. Prichádza nám nová direktíva, ktorá sa týka práve hypotekárnych úverov, alebo hovorme všeobecne o úveroch na bývanie, kde budú prísnejšie regulačné pravidlá aj pokiaľ ide aj o systémy odmeňovania sprostredkovateľov v tejto oblasti.

pán Križan, Medzinárodná federácia novinárov

A prosím Vás pekne, ziskovosť rastie medziročne o 9,2 %. To je za koľko rokov, alebo za aké obdobie?

Marek Ličák, riaditeľ odboru politiky obozretnosti na makroúrovni

Medziročne znamená, keď to počítame na koniec marca 2014, čiže zoberie sa úroveň ziskovosti marec 2014, marec 2013, urobí sa len medziročná zmena. To znamená, nepamätám si presne to absolútne číslo, ale tá absolútna hodnota je o 9,2 % vyššia ako bola v minulom roku. Robí sa to medziročne, pretože je tam určitá sezónnosť v ziskovosti. Čiže nie je dobré počítať jeden mesiac s druhým o koľko narástol, ale skôr medziročne.

Andrej Horváth, TA3

Prosím Vás, spomínali ste, že by mala byť teda nová regulatíva v poskytovaní finančných služieb. V čom sa to má sprísniť? Ďakujem.

Marek Ličák, riaditeľ odboru politiky obozretnosti na makroúrovni

Ide hlavne o reguláciu, alebo ide o smernicu, priznám sa - názov si už nepamätám, potom Vám to môžem povedať, ktorá bude platná od roku 2016. Credit Mortgage Directive sa to volá po anglicky. A táto direktíva prichádza práve s mnohými oblasťami, či už je to napríklad vzťah banky a sprostredkovateľov. Ide práve v tom smere, ktorým aj my chceme ísť, to znamená, že banka keď poskytuje úver musí pozeráť na to, či klient je schopný splácať aj pri vyšších úrokových sadzbách, pozeráť sa na príjem podrobnejšie, čiže ide práve do tých oblastí, aby to poskytovanie úverov bolo zdravé. Čiže je tam veľa oblastí, ale bude veľmi dôležitá.

Andrej Horváth, TA3

Odmeňovanie finančných poradcov je súčasťou toho?

Marek Ličák, riaditeľ odboru politiky obozretnosti na makroúrovni

To je súčasťou toho.

Andrej Horváth, TA3

A tam sa to ako mení? Viete nejako, že by to už nemohlo byť napríklad podľa počtu uzavretých zmlúv, alebo fixne, alebo viete čo sa tam mení?

Marek Ličák, riaditeľ odboru politiky obozretnosti na makroúrovni

Toto je ešte vo fáze implementácie, takže sa na tom pracuje, je to direktíva, takže ešte robíme na tom v akej podobe to bude implementované u nás.

Marianna Onuferová, SME

Je to odmeňovanie nastavené tak, že to riziko, že sprostredkovateľ vlastne nedá možno najlepšiu ponuku, alebo presvedčí klienta na niečo, čo nemusí byť pre neho najvýhodnejšie, napríklad ho presvedčí na čo najkratšiu viazanosť úrokovej sadzby – je veľké riziko, je to bežné alebo ako by ste zhodnotili toto riziko? Ešte jednu vec - pýtala som sa aj na ten index bankových poplatkov – ja sa ešte k tomu vrátim - čo začalo zverejňovať IFP. Robia to aj preto, lebo tvrdia, že tie poplatky sú neprehľadné. Národná banka Slovenska tiež zverejňuje poplatky bánk. Je to pre vás nejaká výzva prerobiť tú podobu v akej dnes zverejňujete poplatky bánk na viac zrozumiteľné pre ľudí, alebo ako sa na to pozeráte?

Marek Ličák, riaditeľ odboru politiky obozretnosti na makroúrovni

Skúsím možno k tej prvej otázke. Tie krátke fixácie - znova v čom je to riziko? Predstavte si, že si zoberiete úver, máte tam nejakú úrokovú sadzbu a máte ju zafixovanú na určitú dobu. A ak ju máte zafixovanú na rok, to znamená, že o rok znova dostanete ponuku z banky akú dostanete úrokovú sadzbu, pričom vy ste citlivý na to, ako sa vyvíjajú trhové úrokové sadzby. Pokiaľ tie sadzby klesajú, sú stabilné, všetko je v poriadku. Ale keď sú tie sadzby vyššie, to znamená môže dôjsť k nejakému šoku, v priebehu roka vám výrazne stúpne splátka toho úveru. Čiže preto hovoríme, že z pohľadu stability je lepšie, pokiaľ ten klient má fixáciu na dlhšiu dobu a je menej citlivý na vývoj na finančných trhoch. To inak aj hovorí práva táto direktíva, čiže smeruje k tomu, aby práve banky sa pozerali na to, aby klient bol schopný

v priebehu celej doby splácať a pozerat' sa práve na to, aká je fixácia úrokovej sadzby. Tento problém sme Vám spomínali už aj v minulých analýzach.

Vladimír Dvořáček, člen Bankovej rady NBS a výkonný riaditeľ útvaru dohľadu nad finančným trhom

Pokiaľ ide o tie bankové poplatky, tak iste viete, že bankové poplatky je tematika, ktorej sa dlhodobo venuje práve Ministerstvo financií, takže z toho dôvodu je to aj iniciatíva IFP, teda ich inštitútu, ktorý zavádza nejaké to podrobnejšie sledovanie, alebo teda ten index. Pokiaľ spomínate to, čo sa zverejňuje na našej stránke, prehľad tých bankových poplatkov. Je to spoločný výstup, ktorý vlastne robíme s Ministerstvom financií už od roku 2006. Je taký aký je, pretože ten reporting tak ako bol nastavený v tom roku 2006 obsahuje isté údaje, ktoré sú relatívne všeobecné a tým pádom nie sú až takým konkrétnym vodítkom a nie sú vždy porovnateľné pre klienta. Lenže v tej spleti tých bankových poplatkov sami viete - je veľmi ťažké z toho vytiahnuť naozaj to, aby to bolo porovnateľné vďaka tomu, že tá kreativita bankových produktárov je veľmi veľká a každá banka sa snaží cez isté naštruktúrovanie a kombináciou bankových poplatkov marketingovo klienta nejakým spôsobom získať.

Martina Solčányová, hovorkyňa NBS

Nech sa páči ďalšie otázky. V prípade, že nie sú otázky, tak ďakujem veľmi pekne za účasť na konferencii. Dovoďenia.